

SI 79 Sigtuna, Kv. Professorn 4

Litteratur: H. Gustavson, Arbetet vid Runverket, Stockholm, i: Nytt om runer 15 (2000, publ. 2001), s. 28; A. Palumbo, Skriftsystem i förändring. En grafematisk studie av de svenska medeltida runinskrifterna, Runrön 23 (2020), s. 248.

Äldre avbildning: H. Gustavson a.a., s. 28.

Signum i Samnordisk runtextdatabas: [U NOR2000;28B](#)

Det runristade revbenet påträffades vid sällning av ett parti jord från undersökningen i kvarteret Professorn 4 1996 (Fyndnummer 5721) och dateras preliminärt till 1100-tal.¹ Benet är 129 mm långt, 20–23 mm brett och 6 mm tjockt. Det är avbrutet i båda ändar och ristningen finns på den konvexa sidan. Runorna är 12–16 mm höga. Runbenet förvaras nu i Sigtuna museum ([inv. nr 121848](#)).

Inskrift:

uap̄tuai

5

Till läsningen: Inskriften börjar 21 mm från den bredare änden av benet. I runa 1 är inte huvudstav och bistav förenade i toppen. Läsningen av denna runa som **u** verkar mest sannolik, även om 5 **u** har en avvikande form. 2 **a** har ensidig bistav. Bistaven i 3 **p** är ristad med två korta linjer som inte är förenade. Runa 4 kan antingen uppfattas som en **t**-runa med dubbelsidig bistav med bistavarna på olika höjd eller som en bindruna **tn̄** eller möjligen **an̄**. 5 **u** har lågt ansatt bågformig bistav. 6 **a** har en ensidig bistav som skär över något på höger sida och som till vänster korsar bistaven i den föregående runan. Mellan runa 6 och 7 finns en liten fördjupning. Runa 7 består av en ganska kort och något bågböjd huvudstav. Den saknar bistavar och tolkas därför enklast som **i**.

Gustavson (2000) ger translittereringen **-ap̄-uai** och diskuterar huruvida runa 1 ska uppfattas som **p** eller **u**. Runa 4 är enligt honom »snarast **t**, eller möjligen en bindruna **an̄** med en högt placerad **a**-bistav».

Fig. 1. Runbenet SI 79 från kv. Professorn 4. Foto Bengt A Lundberg 2000 ([Arkivsök](#)).

¹ I artikeln i Nytt om runer (2000, s. 28) anges felaktigt att runbenet kommer från kv. Professorn 1.

Runristade lösföremål från Sigtuna

Sl 79 Sigtuna, Kv. Professorn 1

Fig. 2. Detalj av inskriften på Sl 79. Foto Bengt A. Lundberg 2000 ([Arkivsök](#)).

Fonotaktiska skäl talar för den ovan hävdade läsningen **uaptuai**, medan alternativet **uaptnuai** ger en delvis outtalbar runföljd. Mot en läsningen **uapanuai** talar den höga placeringen av den vänstra bistaven i runa 4. Inskriften ger ingen uppenbar mening, även om det inte kan uteslutas att en sådan kan ha eftersträfvats.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Magnus Källström
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000
www.raa.se